

גיליון מס' 163

תודה ענקית
לרעייתי
היקרה, דינה
רבקה תחי' על
הדחיפה
המתמדת!
שלכם—שלה
הוא!

יריית פתיחה/ ישראל פרידמן

לפי התיאור בפרשה, הרי ששאגה אדירה מפלחת את האוויר במצריים, והיא מהדהדת בקריית המלוכה והרבה מעבר לה. "אני יוסף", מודיע האח האובד לאחיו הנדהמים שמחסירים-פעימה, כמובן.

אולם, למרות שיוסף משמיע כאן בשורת חיים דרמטית והיסטורית של אח שנעלם מן האופק זה 22 שנים אל הלא-נודע, הוא לא מסיים כאן את דיבורו. הוא נבהל-נחפז ומיד משמיע שאגת-אימים מחרידה בתוך-כדי-דיבור: "העוד אבי חי?!"

לא ייתן להם לאחיו, יוסף לעכל את בשורת הבשורות. כביכול, לא זה מה שיעסיק אותו אחרי 22 שנות טשטוש. לא סיפור חייו האישי המתעתע ורווי-המבוכים יבקש את מלוא-היחס, כי אם סיפור חייו של האב הדואג שליבו נקרע לנוכח הבן ש"טרופ טרף", כלשונו.

את נפשו וליבו ימסור יוסף בשביל ליבו של אביו. כך בחייו - כך במותו.

1. "העוד אבינו חי"?!?

יוסף, כך נראה בראשית הפרשה, מסכן ממשית את מעמדו הרם כמשנה למלך מצריים, כאשר נאות לבקשת אביו הדגול יעקב לכרות לו קבר בכנען - ולא בארץ החדשה של המשפחה - מצריים.

כאן, מצביע-מדגיש רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, מהמנהיגים החרדים הבולטים בעידן קום המדינה, מצהיר יוסף סמויות כי איננו אזרח אמיתי ועמוק במדינה בה משמש מנהיג עוצמתי ובעל שיעור-קומה. בנכונותו לוותר על קבורת אביו במצריים, הינו מגלה (אולי על-כורחו) כי לא נשתקע דיו בהוויה המצרית, וכי איננו דורש טוב לעמו, אלא אך לעצמו.

אך יוסף האמיץ, לא ייוותר. באורח עיקש ידאג שכבוד אביו לא יימוט—אף אם מעמדו הנשיאותי מוט גם יימוט!

רעיון זה, כך דומנו, משלים רעיון זהה שנעוץ ברגעי ההיחשפות של יוסף בפני אחיו.

השבוע בגליון:

4

תיאורי החתונה
בשבוע הבא!

מרגש:

ירושלים של שלג!

3

מרתק:

בין עילוי נשמה לזכיה!

הגיליון יו"ל ע"י:

מכון "בלבבי" -

יהדות מלב אל

לב

~~~

פרטים בקרוב!

גיליון "פרשניית השבוע" - יהדות מלב אל לב!

עריכה: משפחת פרידמן, רמות ב' י-ם. מייל המערכת: abyisrael@gmail.com

פלא': 0527697719 0504116867

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

שמה הייתי מליץ ואומר, שהקדמת התורה בדבר אי יכולת יוסף להתאפק בפני הניצבים עליו טרם יחשוף זהותו, איננה נעוצה ברישא אלא בסיפא. כלומר: לא יכול יוסף להתאפק יוסף משאלת מצבו הנפשי של האב האומלל.

כאומר היה המשנה למלך מצריים - בן יעקב: אבא, זוהי בשורת הבשורות.

האבא—מעל הכל!

***

ברשותכם, אביא מהנאום שנשאתי, בעזרת השם, במעמד 'שבע הברכות' האחרון שנערך במעונו של אבינו רוענו, ראש ישיבת מיר, הרב יצחק אזרחי, שכרוך בעניין זה:

"העוד אבי חי?!", איננה רק שאגה-זעקה במצריים דאז—כי-אם גם בישראל דהיום. היא זעקה כאובה שמבקשת לדעת ולבחון האם זכר האבא שבשמיים עודנו חי ותוסס או שמא דועך ואולי חלילה גווע.

שאלה זו, משמעותה: האם ברחובות הישראליים נשמעו צלילי שבת, או ש-שמה הקולות נדמו והנשמות נרדמו?!

שאלת "העוד אבי חי?!" היא שאלה שהדיה עדיין מהדהדים כל-עת בישראל הגולה.

שאון הרחוב הישראלי, כמה עצוב לי, שכח חיי מעלה ורוממות, לטובת האללת החומר העכור ושכחת הדעת.

על השאלה הזו משיב במעשיו ראש הישיבה: באוזני שמעתי ובעיניי ראיתי: בשדרות ובראשון ציון, בחיפה ובקריות, לכולן הטריח אביהן וליבן של ישראל עצמו, כדי להחיות, במלוא האנרגיה, זיכרון אבא בשמיים. כדי לזלף טללי רענותה של יהדות על שוכחיה, בצוק העיתים.

"העוד אבי חי?!", איננה עוד שאלה שנותרה יתומה. יש לה מענה. אבינו רוענו, הוא המענה שלה.

בגדר עניין זכייה לאדם

ידענו גם ידענו שיכול האדם לזכות לאדם שלא בפניו או שלא מדעתו בדבר שנדרש לעשות, כגון תרומות ומעשרות, כל כדומה להם (ראה קידושין מב, א).

והנה בגמרא (כתובות יא, א) שנינו: גר קטן, מטבילין ומקיימין את טקס הגירות בו על-דעת בית דין. (וזאת משום שאין בו דעה ובית דין מזכין לו זאת). ובתוספות תמהו: הלא זכייה מועילה מדינא דשלוחו של אדם כמותו, ואין שליחות לקטן, ואיך תהני זכייה לקטן זה, שאיננו בר דעה. ראה שם מה שיישבו.

ונראה לומר כאן גדר חדש: הנה חקרו באחרונים, בגדר דינא דזכייה—אם בעצם האדם זוכה בעצמו, ושוב הזכייה עוברת לבעל הפירות וכל הדומה להם, או שמא מדובר בזכייה ישירה שעוברת ישיר לבעליה, בלי שום נגיעה של פועל הפעולה.

ברם, נראה לומר כאן, שזכייה שלא מדעת, בשונה משלא מבפנים, היא גדר חדש בעליל, ולפיכך גם איננה שייכת בוודאי לשליחות: שכן, כך נראה, הקטן בעצמו אכן איננו יכול לזכות לעולם, ושוב איך אכן יקיימו בנגיעתו חלות שאין לו בה חלק? אלא, ברי לנו, כי כאן, הזכייה איננה אלא **בעבורו**, וכביכול מה שחל בתוצאה **מועיל לו**, בלי שום הקשר מעשי-חלתי שלו לדבר הנעשה בפועל. הוי-אומר: התוצאה ינכס הוא לעצמו - לא המעשה כלל. ומשכך, כאן באמת, אין כל הקשר לדין שליחות, שנובע מהקשר שישנו בין השליח להמשלח.

ורעייתי היקרה תחי' הטעימה כי זהו אולי אותו גדר של לימוד "לעילוי נשמת" אדם, שוודאי אין זה מייחס הפעילות למנוח, אלא **עבורו** נעשה!.

ירושלים של שלג

לבן, לבן ורק לבן. ירושלים קמה הבוקר למעטפת לבנה צחורה שזועקת זוך וטוהר. להלן תיאור ציורי של משפחת פרידמן מהבוקר המרגש בשכונה החדשה-ישנה.

דממת אלחוט כאן בשכונה. אבל לא של דיכאון, חלילה, כי-אם של חיים שמחת לשלג. רוח של חג באוויר. אין הרבה ילדים בשכונה שלנו, אבל אלו שיננם, נראים מתגוששים זה עם זה בשלג הצחור. כמעט הייתי מאחל להם 'שלג שמח!'.

שתבינו: לא הרי שכונת רמות שלנו כשכונה ירושלמית אחרת. הראשונה עמוסת עצים מיתמרים אל-על, וכאשר שלג קליל לאציל ניתך עליהם, נראה הדבר כמו הפיקו העצים יבול שלגיגי. כמו השלג היה הפרי שיניבו. לא שום יבול אחר.

ליד המעוז התורני 'משכן מאיר' שבטבורה של השכונה המתחרדת, נראים ילדים צוהלים אופיינית. נושא הוויכוח כרגע הוא "לכמה גובה טיפס השלג".

אבל אנו איננו ילדים ירושלמיים. אותנו מעסיקה שאלת התפילה במניין. שכן, כה-קשה היא הדרך לבית הכנסת. קור-כלבים ירושלמי באוויר והשלג מעיב יותר משמועיל. ההחלטה בסוף נפלה על הכיוון החיובי—כמו שחשבתם.

טוב, אז הילדים גמרו-אומר: "עושים איגלו". קשישה שפופה (מאלו שנראות רבות רק ברמות שלנו), חולפת לידם עם הכלב הקטן שלה, העטוף בסוודר. "שיהיה לכם בהצלחה", היא שולחת להם ברכה מתעניינת-משהו.

כאשר כבר כתבתי פעם, כאשר אנו רואים שלג בוהק בוהק, נזכרים אנחנו במקרא של כיפור העוונות: "אם יהיו חטאים כשנים, כשלג ילבינו".

ואנו, כך תוהים אנו בעצמנו, איננו אנשים של שלג - אלא אנשים של כיפור!

ורעייתי היקרה תחי' מטעימה הייתה ומפטירה: "הים הזה, הוא בעצם החתונה שלנו. שכן", היא מבהירה, "יום החתונה הוא יום של כיפור".

מהרהר אני בעצמי: כמה, כמה שהיא צודקת.